

KAIŠIADORIŲ R. ŽIEŽMARIŲ GIMNAZIJA DIREKTORIUS

ĮSAKYMAS DĖL PASIRENGIMO ĮTRAUKČIAI VEIKSMŲ ĮGYVENDINIMO 2023–2024 M. PLANO TVIRTINIMO

2023 m. balandžio 4 d. Nr. V-116
Žiežmariai

Atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos 2022 metais parengtas „Įtraukties švietime plėtros gaires“, 2021–2030 m. nacionalinio pažangos plano rodikliuose numatytą siektiną reikšmę 2030 m. bendrosiose klasėse ugdyti 90 proc. visų negalią turinčių mokinių,

t v i r t i n u Kaišiadorių r. Žiežmarių gimnazijos Švietimo pagalbos mokiniui sistemos kūrimo darbo grupės sudarytą Pasirengimo įtraukčiai veiksnių įgyvendinimo Kaišiadorių r. Žiežmarių gimnazijoje 2023–2024 metų planą (pridedama).

N u r o d a u :

1. Sekretorei Vilmai Statkevičienei su Pasirengimo įtraukčiai veiksnių įgyvendinimo Kaišiadorių r. Žiežmarių gimnazijoje 2023–2024 metų planu darbuotojus ir įstaigos internetinės svetainės administratorę Nataliją Kocienę supažindinti išsiunčiant per DVS Kontora;
2. Įstaigos internetinės svetainės administratori Natalijai Kocienei:
 - 2.1. sukurti įstaigos interneto svetainėje rubriką „ĮTRAUKUSIS UGDYMAS“ (<https://ziezmariugimnazija.lt/paslaugos>);
 - 2.2. Lietuvos Respublikos Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos 2022 metais parengtas „Įtraukties švietime plėtros gaires“ (pridedama) bei Pasirengimo įtraukčiai veiksnių įgyvendinimo Kaišiadorių r. Žiežmarių gimnazijoje 2023–2024 metų planą skelbti viešai šio įsakymo 2.1. punkte nurodytoje rubrikoje.

Direktorė

Eglė Raudeliūnienė

Susipažinau ir sutinku vykdyti:

Natalija Kocienė

Vilma Statkevičienė

vilstat

2023-04-04

TVIRTINU

Žiežmarių gimnazijos direktoriaus
2023 m. balandžio 4 d. įsakymu Nr. V-116

KAIŠIADORIŲ R. ŽIEŽMARIŲ GIMNAZIJOS PASIRENGIMO ĮTRAUKČIAI VEIKSMŲ ĮGYVENDINIMO 2023–2024 M. PLANAS

1. Pasirengimo įtraukčiai veiksmų įgyvendinimo Kaišiadorių r. Žiežmarių gimnazijoje (toliau – gimnazija) 2023–2024 metų planas (toliau tekste – Planas) yra parengtas siekiant kryptingai pasiruošti kokybiško ugdymo(si) ir kiekvieno vaiko ugdymosi poreikius atitinkančios pagalbos teikimui ir gerinimui.
2. Šalies švietimo sistemą reglamentuojančioje įstatyminėje bazėje bei Lietuvos pažangos strategijoje „Lietuva 2030“ suformuluota ir reglamentuota edukacinė įtrauktis, apibrėžta nuostata, kad visuomenė turi pripažinti socialinę atskirtį patiriančių asmenų teises, padėti jiems išsaugoti orumą ir būti visaverčiais visuomenės nariais, aktyviai dalyvauti socialinės įtraukties politikoje ir veikloje, padėti kovoti su stereotipais ir stigmatizacija, išsaugoti ir stiprinti gyvenimo kokybę, socialinę, ypač vaikų, gerovę ir suteikiant visiems lygias galimybes.
3. Įtraukties plane apibrėžta: 2023–2024 m. įtraukties tikslai, rodikliai, uždaviniai, priemonės, siektini rezultatai ir vykdytojai.
4. Socialiniai veiksniai:

Gimnazijos mokinių skaičiaus pokytis 2020 – 2022 metų rugsėjo 1 d. duomenimis, pateikiamas 1 lentelėje. Teigti, jog pastebimas didelis mokinių skaičiaus augimas ar mažėjimas negalima. Vidutiniškai gimnazijoje mokosi 482 mokiniai.

Nemažėja mokinių, kuriems teikiama švietimo pagalba skaičius (žr. 2 lentelę).

Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių (toliau – SUP), skaičius nuo 2020 m. rugsėjo mėn. iki 2022 m. rugsėjo mėn. išliko stabilus, tik 2023 m. nežymiai padidėjo. (žr. 2 lentelę).

1 lentelė. Gimnazijos mokinių skaičiaus pokytis 2020–2022 m.

METAI	MOKINIŲ SK.
2020-09-01	487
2021-09-01	476
2022-09-01	484

2 lentelė. Gimnazijos mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, skaičius 2020–2022 m. pagalbos gavėjų sąrašų duomenimis.

	2020 sausis	2021 rugsėjis	2022 sausis	2023
Bendras SUP vaikų skaičius	38	37	37	43

Didžiausią SUP turinčių mokinių dalį 2023 m. sausio mėnesį sudarė mokiniai, kurie turi bendruosius mokymosi sutrikimus - 14 mokinių (32 proc.). Iš jų dėmesio sutrikimą 3 mokiniai (6,9 proc.), specifinius mokymosi sutrikimus - 10 mokinių (23,25 proc.), logopedo konsultacijos : kalbėjimo sutrikimai - 9 mokiniai; kalbos sutrikimai - 27 mokiniai. (žr. 3 lentelę).

Nuo 2022 m. sausio mėn. iki 2023 m. sausio mėn. mokinių turinčių įvairių negalių padaugėjo 16,2 proc.(2022 m. 5 mokiniai, 2023 m. 7 mokiniai). Mokinių, kuriems paskirtos logopedo konsultacijos nuo 2022 m. sausio mėn. iki 2023 m. sausio mėn. išliko stabilus.

3 lentelė. Mokinių skaičius specialiujų ugdymosi poreikių grupėse

	2022 sausis	2023 sausis
NEGALIOS		
Intelektų sutrikimai	2	3
Regos	-	-
Klausos	1	-
Kochleariniai	-	-
Judėsio ir/ar padėties bei neurologiniai	1	2
Įvairiausiai raidos sutrikimai	1	2
Kalbėjimo sutrikimai	13	11
Kompleksinė negalia	-	-
Kompleksiniai sutrikimai	6	6
Iš jų dėmesio sutrikimai	3	3
Bendrieji mokymosi	10	14
iš jų nepalankūs aplinkos veiksniai	2	4
Specifiniai mokymosi	8	10
Elgesio ir/ar emocijų sutrikimai	1	1
Kalbos sutrikimai	25	29
Besimokantys ne gimtąja kalba	-	-
Sulėtėjusi raida	2	3
VISO MOKINIŲ SU SPEC. POREIKIAIS	75	88

2022 metų bėgyje, keičiantis specialiujų ugdymosi poreikių grupių skaitlingumui, keitėsi ir mokinių specialiujų ugdymosi poreikių lygių proporcijos. Per

metus sumažėjo nedidelių – 25 %, išaugo vidutinių – 17,24 % ir didelių – 50 % SUP turinčių mokinių skaičius. Labai didelių SUP turinčių mokinių gimnazijoje nėra (žr. 4 lentelę).

4 lentelė. Mokinių, specialiųjų ugdymosi poreikių, lygiai

SUP lygiai	2022 sausis	2023 sausis
Nedidelis	40	39
Vidutinis	29	34
Didelis	4	6
Labai didelis	-	-

2022 metais didėjant bendram SUP turinčių mokinių skaičiui išaugo ir švietimo pagalbos reikmės apimtys. Nuo 2022 m. sausio mėn. iki 2023 m. sausio mėn. psichologinės pagalbos atvejų padaugėjo 7 mokiniais (20 %). Daugiausiai mokiniams skiriama trumpalaikė (2022 m. 21 mok., 2023 m. 19 mok.) ir ilgalaikė (2022 m. 9 mok., 2023 m. 18 mok.) psichologinė pagalba. (žr. 5 lentelę).

5 lentelė. Psichologinės pagalbos reikmė/poreikis.

SKIRTA PSICHOLOGO PAGALBA		
PSICHOLOGINĖ PAGALBA (bendras asmenų skaičius gimnazijoje)	2022 sausis	2023 sausis
		35
Vienkartinė	1	1
Trumpalaikė	21	19
Ilgalaikė	9	18
Nuolatinė	4	4

Nuo 2022 m. sausio mėn. iki 2023 m. sausio mėn. švietimo pagalbos tarnybų paskirtos socialinės pedagoginės pagalbos atvejų padaugėjo 65 proc. Daugiausiai mokiniams skiriama trumpalaikė ir nuolatinė socialinė pedagoginė pagalba (žr. 6 lentelę).

6 lentelė. Socialinės pedagoginės pagalbos reikmė/poreikis

	2022 sausis	2023 sausis
SOCIALINĖ PEDAGOGINĖ PAGALBA (bendras asmenų skaičius gimnazijoje)	11	17
Vienartinė	2	1
Trumpalaikė	2	6
Ilgalaikė	5	3
Nuolatinė	2	6

Nuo 2022 m. sausio mėn. iki 2023 m. sausio mėn. švietimo pagalbos tarnybų paskirtos specialiosios pedagoginės pagalbos atvejų pagausėjo 10,81 %. Specialiosios pedagoginės pagalbos poreikis auga (žr. 7 lentelę). Tarnybų paskirtos logopedinės pagalbos atvejų išliko stabilus (žr. 7 lentelę). Beveik dvigubai išaugo mokytojo padėjėjo pagalbos reikmė (žr. 8 lentelę)

7 lentelė. Specialiosios pedagoginės pagalbos reikmė/ poreikis

	2022	2023
SPECIALIOJI PEDAGOGINĖ PAGALBA (bendras asmenų skaičius gimnazijoje)	37	41
Nedideli poreikiai (1 kartas per savaitę)	4	2
Vidutiniai poreikiai (2 kartai per savaitę)	29	33
Dideli poreikiai (4 kartai per savaitę)	4	6

8 lentelė. Specialiosios pagalbos reikmė/poreikis

SPECIALIOJI PAGALBA (mokytojo padėjėjo)		
	2022 sausis	2023 sausis
SPECIALIOJI PAGALBA (bendras asmenų skaičius gimnazijoje)	4	9
Prireikus teikiama specialioji pagalba		
Kai kurių veiklų/pratybų metu 2–3 valandas per savaitę		

Kasdien veiklų/pratybų metu		4	7
Nuolat (ne tik veiklų/pratybų metu)			

2023 m. švietimo pagalbos specialistų etatų skaičius gimnazijoje didėjo (žr. 9 lentelę).

9 lentelė. Atskirų rūšių švietimo pagalbos darbuotojų skaičius gimnazijoje 2022 m. ir 2023 m.

	Psichologinės pagalbos	Socialinės pedagoginės pagalbos	Specialiosios pedagoginės pagalbos	Logopedinės pagalbos	Mokytojo padėjėjo pagalbos	Tiflo-pedagogo	Surdo-pedagogo	Judesio korekcijos specialisto
Skirtas etatų skaičius gimnazijai 2022 m.	1	1	1,25	1	2,5	-	-	-
Skirtas etatų skaičius gimnazijai 2023 m.	1	1	1,25	1	3,5	-	-	-

5. Gimnazijoje mokiniams teikiama švietimo pagalba: logopedo, psichologinė, specialioji, socialinė. Švietimo pagalbos specialistai konsultuoja mokinių tėvus (globėjus, rūpintojus) ir mokytojus dėl vaikų ir mokinių ugdymosi sunkumų, formuoja pozityvias gimnazijos bendruomenės narių nuostatas į SUP turinčius asmenis.

6. Gimnazija, joje dirbantys švietimo pagalbos specialistai bendradarbiauja ir palaiko ryšius su Kaišiadorių rajono Psichologine pedagogine tarnyba.

7. Siekiant stiprinti gimnazijos pasirengimą priimti ir ugdyti įvairių turinčių mokinius 2023 m. gimnazijoje planuojama atlikti anketinę SUP mokinių tėvų apklausą. Apklausos tikslas – sužinoti SUP mokinių tėvų nuomonę apie gimnazijoje teikiamą pagalbą, tenkinat mokinių specialiuosius ugdymo(si) poreikius.

8. Numanomos gimnazijos stiprybės, silpnybės, grėsmės ir galimybės:

STIPRYBĖS	SILPNYBĖS
<ul style="list-style-type: none"> Ugdymo įstaigoje veikia Vaiko gerovės komisija; Gimnazija tenkina pedagogų kvalifikacijos tobulinimo(si) poreikius; Pagal poreikį ir galimybes didinamas mokytojų padėjėjų skaičius; Gimnazijoje taikomas pakankamai veiksmingas paremiantis mokymas; Tarpinstitucinis bendradarbiavimas; Gimnazijoje vykdoma prevencinė veikla, įgyvendinamos SEU 	<ul style="list-style-type: none"> Nepakankamas tėvų įsitraukimas į ugdymo įstaigos gyvenimą; Gimnazijos aplinkos pritaikymas pagal universalaus dizaino principus; Suasmeninto mokymo(si) praktikos diegimas; Vadovavimas kiekvieno vaiko ugdymuisi; Gimnazijos materialinės bazė

(socialinio emocinio ugdymo) programos	
GRĖSMĖS	GALIMYBĖS
<ul style="list-style-type: none"> ● Mokytojų dalykininkų trūkumas; ● Didėjantis mokinių, turinčių didelius specialiuosius ugdymosi poreikius, skaičius; ● Didėjantis mokinių besimokančių pagal individualizuotą ugdymo programą skaičius; ● autizmo spektro ir raidos sutrikimą turinčių mokinių skaičiaus augimas; ● Ydinga valstybės politika pagalbos teikimo mokyklose kontekste 	<ul style="list-style-type: none"> ● Vaiko gerovės komisijos veiklos stiprinimas; ● Tėvų (globėjų, rūpintojų) švietimas tolerancijos, nediskriminavimo kultūros klausimais; ● Pedagogų ir švietimo pagalbos specialistų kompetencijų tobulinimas, kolegialaus mokymosi ir bendradarbiavimo stiprinimas; ● „Tūkstantmečio mokyklų“ programos išteklių panaudojimas ruošiantis įtraukiajam ugdymui; ● Švietimo pagalbos teikimo sistemos gimnazijoje tobulinimas; ● Kompetencijomis grįsto ugdymo turinio diegimas

9. Tikslas – kryptingai pasirengti įtraukiojo ugdymo įgyvendinimui gimnazijoje pagal kiekvieno vaiko ugdymosi galias ir poreikius, siekiant geresnės ugdymo(si) kokybės, mokinių asmeninės pažangos bei pasiekimų.

10. Uždaviniai:

1. Išsiaiškinti gimnazijos pasirengimą priimti ir ugdyti mokinių įvairius poreikius turinčius vaikus.
2. Susitarti dėl visiems gimnazijos bendruomenės nariams priimtinos „mokyklos kiekvienam“ nuostatos ir bendros įtraukiojo ugdymo (įtraukties principo) sampratos.
3. Plėtoti pedagogų ir švietimo pagalbos specialistų kompetencijas.
4. Pagal poreikį ir galimybes pritaikyti ugdymo aplinkas ir priemones įvairių ugdymosi poreikių turintiems mokiniams.
5. Skatinti įtraukiojo ugdymo strategijas (pamokoje, projektinėje, STEAM veikloje ir kt.), užtikrinant kiekvieno vaiko ugdymosi sėkmę, sudarant sąlygas mokymosi savivaldumui.

PASIRENGIMO ĮTRAUKČIAI PRIEMONIŲ PLANAS

Priemonės	Terminas	Atsakingi vykdytojai	Laukiamas rezultatas
1 uždavinys. Išsiaiškinti gimnazijos pasirengimą priimti ir ugdyti įvairius ugdymosi poreikius turinčius vaikus			
1.1. Anketinė SUP mokinių tėvų apklausa.	2023-10-01	S.Balčienė, A.Venskutonienė	<ul style="list-style-type: none"> ● Išsiaiškintas tėvų požiūris ir lūkesčiai, ugdant specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių vaiką įtraukiojo ugdymo kontekste. ● Gimnazijos pedagogai ir pagalbos mokiniui specialistai susipažins su atliktu tyrimu, išvalgomis ir rekomendacijomis įtraukiojo ugdymo ekosistemos kūrimo kontekste.
1.2. Pasirengimo įtraukiojo ugdymo įgyvendinimui įsivertinimas gimnazijoje (pedagogų, dirbančių su SUP mokiniais apklausa).	2023-10-01	S.Balčienė, A.Venskutonienė	Išsiaiškintas pedagogų, švietimo pagalbos specialistų požiūris ir lūkesčiai, ugdant specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių vaiką įtraukiojo ugdymo kontekste
2 uždavinys. Susitarti dėl visiems gimnazijos bendruomenės nariams priimtinos „mokyklos kiekvienam“ nuostatos ir bendros įtraukiojo ugdymo (įtraukties principo) sampratos			
2.1. Tolerancijos neįgaliesiems ir specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems asmenims skatinimas, teigiamų nuostatų į įtrauktį gimnazijos bendruomenėje formavimas.	2023-11-01	E.Raudeliūnienė, Mokinių savivalda, Švietimo pagalbos specialistai	<ul style="list-style-type: none"> ● Bendruomeni suorganizuotas bent vienas švietimo renginys ir (ar) mokymai įtraukiojo ugdymo tema. ● Bendradarbiavimas su nevyriausybinėmis organizacijomis, organizuojamos socialinės akcijos gimnazijoje
2.2. Informacijos susijusios su įtraukioju ugdymu viešinimas gimnazijos interneto svetainėje.	2023-04-01	E.Raudeliūnienė, N.Kocienė, Švietimo pagalbos specialistai	<ul style="list-style-type: none"> ● Gimnazijos interneto svetainėje sukurta skiltis, kurioje pateikiama informacija apie įtraukiojo ugdymą ● Medžiagos (informacijos) įtraukties tema paruošimas ir viešinimas gimnazijos tinklapyje, gimnazijos socialinio tinklo facebook paskyroje.
2.3. Tėvų (globėjų, rūpintojų) i(si)traukimo didinimas sprendžiant įvairių ugdymosi poreikių turinčių mokinių ugdymo klausimus.	2023-2024	Administracija, pedagogai, Švietimo pagalbos specialistai	<ul style="list-style-type: none"> ● Tėvams (globėjams, rūpintojams) teikiamos konsultacijos mokinių ugdymo, pagalbos teikimo klausimais. ● Pranešimas tėvams tėvų susirinkimo metu „Apie įtraukiojo ugdymą tėvams“

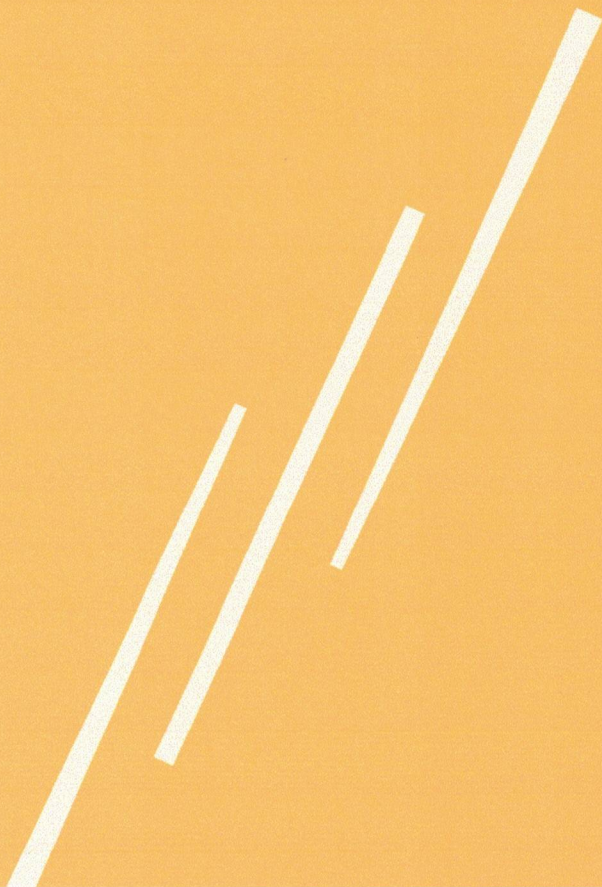
3 uždavinys. Pedagogų ir švietimo pagalbos specialistų kompetencijų plėtotė				
3.1. Gimnazijos vadovo ir pavaduotojų ugdymui dalyvavimas nacionaliniu lygmeniu organizuojamuose mokymuose ir (arba) konsultacijose apie įtraukijį ugdymą.	2023-2024	Administracija	Gimnazijos vadovai dalyvauja ne mažiau kaip vienuose tiksliniuose Nacionalinės švietimo agentūros organizuotuose mokymuose įtraukiojo ugdymo tema	
3.2. Mokytojų padėjėjų dalyvavimas savivaldybės lygmeniu organizuojamuose mokymuose apie pagalbos teikimą specialiuose ugdymuose ir (arba) specialiuose mokymuose apie pagalbos teikimą specialiuose ugdymuose turintiems mokiniams.	2023-2024	Mokytojų padėjėjai	<ul style="list-style-type: none"> Mokytojų padėjėjai dalyvauja mokymuose apie pagalbos teikimą specialiuose ugdymuose turintiems vaikams. Bendradarbiavimas su Kaišiadorių šv. Faustinos regioniniu konsultaciniu specialiojo ugdymo centru. VGK nariai kelia kvalifikaciją mokymuose. Gimnazijos VGK pirmininkas dalyvauja Kaišiadorių savivaldybės organizuojamuose pasitarimuose. 	
3.3. Gimnazijos Vaiko gerovės komisijų veiklos aktyvinimas ir stiprinimas.	2023-2024	S.Balčienė VGK nariai		
3.4. Pedagogų, švietimo pagalbos specialistų kompetencijų tobulinimas dirbant su specialiuose ugdymuose turinčiais mokiniais.	2023-2024	E.Raudeliūnienė, L.Lukoševičienė, S.Balčienė	Suorganizuotas seminaras gimnazijos mokytojams ir švietimo pagalbos specialistams.	
4 uždavinys. Ugdymo aplinkų ir priemonių pritaikymas įvairių ugdymosi poreikių turintiems mokiniams				
4.1. Gimnazijos poreikio pritaikyti aplinkas SUP mokiniams vertinimas.	2023-2024	E.Raudeliūnienė, R.Bičkauskienė	Kasmet vertinamas gimnazijos aplinkos pritaikymas SUP mokiniams. Vertinimo išvados naudojamos planuojant pritaikyti aplinkos pritaikymą universalus dizaino modelio įgyvendinimui.	
4.2. Gimnazijos aplinkų modernizavimas ir pritaikymas SUP mokiniams.	2023-2024	E.Raudeliūnienė	Gimnazijoje įrengtas sensorinis kambarys, nusiramino erdvė ir kitos priemonės skirtos SUP mokinių ugdymui ir integravimui, panaudojant TŪM programos lėšas.	
4.3. Gimnazija ap(si)rūpina specialiosiomis mokymo ir techninėmis priemonėmis, skirtomis SUP mokinių ugdymui.	2023-2024	E.Raudeliūnienė, R.Bičkauskienė, Švietimo pagalbos specialistai	Esant finansinėms galimybėms ir atsižvelgus į poreikius, gimnazija apsirūpina priemonėmis SUP mokinių ugdymui.	

5 uždavinys. Skatinti įtraukiojo ugdymo strategijas (pamokoje, projektinėje, STEAM, ir kt. veiklose), užtikrinant kiekvieno vaiko ugdymosi sėkmę, sudarant sąlygas mokymosi savivaldumui.			
	Nuolat	L.Lukoševičienė, S.Balčienė	Parengta asmeninės mokinio pažangos ir asmenybės ūgties stebėjimo sistema, ji įgyvendinama.
5.1. Priimti susitarimai gimnazijoje dėl pagalbos ir (ar) poveikio kiekvieno mokinio pažangai (pažangos sistemingas stebėjimas, analizavimas, reflektavimas, atsižvelgiant į individualias mokinio startines pozicijas, raidos galimybes ir kt.)			
5.2. Patyčių ir smurto gimnazijoje prevencija.	2023-06-01	S.Balčienė, A.Venskutonienė, Švietimo pagalbos specialistai	atlikta ne mažiau kaip 1 mokinių ir tėvų apklausa dėl galimų patyčių, smurto atvejų gimnazijoje.
5.3. Sukurtas švietimo pagalbos teikimo tvarkos aprašas.	2023-11-01	S.Balčienė, Darbo grupė	Sukurtas, bendruomenėje išdiskutuotas ir patvirtintas švietimo pagalbos teikimo tvarkos aprašas.
5.4. Individualios švietimo pagalbos užtikrinimas.	2023-12-01	S.Balčienė, Švietimo pagalbos specialistai	pakoreguotas individualios švietimo pagalbos planas.
5.5. Pagalbos mokiniui, pastoliavimo sistemos sukūrimas	2023-2024	L.Lukoševičienė, S.Balčienė	Iki 2024 m. rugsėjo 1 d. gimnazijoje susitarta dėl sėkmingo įtraukiojo ugdymo kokybės požymių ir sukurta pastoliavimo sistema (paramos ir priemonių, padedančių mokiniui įveikti kliūtis mokymosi procese, sistema).

11. Planas įgyvendinamas atsižvelgiant į Žiežmarių gimnazijos turimas lėšas.

12. Planas skelbiamas Žiežmarių gimnazijos interneto svetainėje <https://ziezmariugimnazija.lt/>

ĮTRAUKTIES ŠVIETIME PLĖTROS GAIRĖS

Kontekstas ir tikslai

Lietuvos švietimo sistema grindžiama įtraukties principu, t. y. sudaromos sąlygos kiekvienam asmeniui ugdytis, plėtoti savo galias ir gebėjimus, gauti reikiamą pagalbą, patirti sėkmę mokantis, socialinėje, kultūrinėje ir (ar) kitose veiklose ir būti nediskriminuojamam dėl ugdymosi poreikių įvairovės ir (ar) švietimo pagalbos reikmės¹. Iš esmės įtraukiojo ugdymo įgyvendinimas yra geros mokyklos kūrimas, t. y. **prasmės, atradimų ir mokymosi sėkmės siekianti mokykla**, grindžianti savo veiklą bendruomenės susitarimais ir mokymusi².

Dar 1991 m. Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme nustatyta, kad mokiniai, turintys specialiųjų ugdymosi poreikių (toliau – SUP), gali mokytis bendrojo lavinimo mokyklų bendrosiose klasėse. 2020 m. priimti Švietimo įstatymo pakeitimai numato, kad bendrojo lavinimo mokyklos neturės pagrindo atsisakyti priimti mokytis mokinio tik dėl jo turimų SUP. Nors šiuo metu dauguma mokinių, turinčių SUP (2021 m. – 89,3 proc.), jau mokosi bendrosios paskirties klasėse, yra didelis poreikis stiprinti mokyklas ir jų komandas, dirbti tiek jau su dabar mokyklose esančiais mokiniais, tiek pasirengti priimti naujus mokinius, kurių iki šiol mokyklos sprendimu buvo galima nepriimti į mokyklas.

Įtrauktis švietime apima įvairių poreikių turinčius vaikus: turinčius įgimtų ar įgytų sutrikimų ar negalių, patiriančius kalbinių iššūkių, patiriančius atskirties riziką dėl socialinės ekonominės šeimų padėties ar nepalankių aplinkos veiksnių, turinčius didelį mokymosi potencialą ar gabumus. Kiekvienai poreikių grupei turi būti taikomi tam tikri mokymo metodai ir priemonės. Šiuo metu daugiausiai iššūkių kyla dėl vaikų, turinčių įgimtų ar įgytų sutrikimų ar negalių. Tačiau dauguma šiose gairėse pateikiamų sprendimų ir priemonių yra tinkami įvairių poreikių turintiems vaikams.

Įtrauktis švietime nėra baigtinis taškas, tai sistemingo pertvarkymo procesas, apimantis švietimo turinio, mokymo metodų, požiūrio, ugdymo organizavimo ir strategijų keitimą ir modifikavimą siekiant pašalinti kliūtis, kad visiems atitinkamo amžiaus besimokantieji būtų suteikiama lygiavertė ir aktyvi mokymosi patirtis bei užtikrinama prieinama aplinka³.

Tyrimai rodo, kad įtraukusis ugdymas yra naudingas visiems mokiniams, ne tik turintiems SUP, taip gerinant bendrą ugdymo kokybę. SUP turintys vaikai, galėdami mokytis bendrosios paskirties mokyklose kartu su savo bendraamžiais, turi galimybę įgyti stipresnius skaitymo ir matematinius įgūdžius. Jie taip pat labiau linkę tęsti mokymąsi po vidurinio ugdymo baigimo, turi didesnę įsidarbinamumą. Nuosekliai įgyvendinamas įtraukusis ugdymas gali pagerinti visų mokinių akademinis pasiekimus, skatinti jų socialinį ir emocinį augimą. Be to, įvairių galių ir gebėjimų turinčių mokinių įtraukimas į bendrą ugdymo procesą gali padėti kovoti su stereotipais ir susvetimėjimu mokykloje, visuomenėje⁴.

2021–2030 m. nacionalinio pažangos plano rodikliai numato siektiną reikšmę 2030 m. bendrosiose klasėse ugdyti 90 proc. visų negalią turinčių mokinių (2021 m. – 49,8 proc.).

Nors nacionalinis pažangos planas numato konkrečius rodiklius, įtrauktis yra nuolatinis vertybinis procesas be baigtinio rezultato ir turi būti nuolat siekiama maksimalios įmanomos mokinių įtraukties. Todėl svarbu numatyti svarbiausias kryptis, ties kuriomis turi būti nuolatos dirbama ir stengiamasi rasti veiksmingiausias priemones bei veiklas, padėsiančias visiems vaikams patirti mokymo(si) sėkmę. Šiose gairėse pateikiamos pagrindinės priemonės, numatytos kiekvienoje kryptyje artimiausiems metams.

¹ LR švietimo įstatymo 5 str. 5 d.

² Geros mokyklos koncepcija.

³ Jungtinių Tautų Neįgaliųjų teisių konvencijos komiteto Bendrosios pastabos Nr. 4 (2016 m.).

⁴ The social and economic rationale of inclusive education: An overview of the outcomes in education for diverse groups of students, OECD 2022.

Pedagoginės psichologinės pagalbos teikimas vyksta „apverstos piramidės“ principu. Pirmiausia vaiko mokymosi sunkumus pastebi mokytojas. Reaguodamas į sunkumus **mokytojas** koreguoja darbo klasėje organizavimą, ugdymo bei vertinimo metodus, mokomąją medžiagą. Esant poreikiui mokytojas kreipiasi į mokykloje esančius **švietimo pagalbos specialistus ir į vaiko gerovės komisiją**. Švietimo pagalbos specialistai dalyvauja pamokose, kartu su mokytojais ir tėvais priima sprendimus dėl tolimesnės mokymosi pagalbos. Esant poreikiui organizuojama švietimo pagalba tiek atskirai, tiek klasės aplinkoje.

Mokyklai matant, kad vaiko ugdymosi poreikiai yra tokie, kuriuos neaišku, kaip atliepti, kreipiamasi į **pedagoginę psichologinę tarnybą / švietimo pagalbos tarnybą (toliau – PPT/ŠPT)**. Pastaroji naudodamasi turimais pedagoginio psichologinio vertinimo instrumentais ir metodikomis nustato vaiko specialiuosius ugdymosi poreikius ir parengia išvadas bei rekomendacijas mokyklai. Mokykla remdamasi rekomendacijomis atitinkamai keičia ugdymo aplinkas ir ugdymo procesą.

Kuomet mokyklai kyla iššūkių įgyvendinti tarnybos rekomendacijas, mokykla gali kreiptis į **regioninį specialiojo ugdymo centrą**. Šio centro specialistai atvyksta į mokyklą, dalyvauja ugdymo procese, stebi mokinius ir jų darbą. Vėliau kartu su mokyklos komanda peržiūri ugdymo procesą, taikomus ugdymo ir vertinimo metodus, naudojamas priemones. Regioninio specialiojo ugdymo centro specialistai konsultuoja mokyklos specialistus dėl individualaus ugdymo ir pagalbos teikimo plano rengimo. Esant poreikiui mokyklos komanda apmokama dirbti tam tikromis metodikomis.

Vėliau tarp regioninio specialiojo ugdymo centro ir mokyklos užtikrinamas ilgalaikis ir nuoseklus grįžtamasis ryšys, stebima vaiko pažanga, esant poreikiui koreguojamos priemonės ir veiklos. Taip pat esant poreikiui į regioninį specialiojo ugdymo centrą gali atvykti mokinys su tėvais ir mokytojais, kuomet reikalingos tam tikros specifinės konsultacijos. Pedagogai taip pat gali būti priimami į regioninį specialiojo ugdymo centrą stažuotei ar mokymams.

Lietuvos įtraukties švietime centras veikia kaip ekspertinė institucija, turinti dvilypį tikslą. Pirmiausia, šis centras per inovacijų paiešką ir jų diegimą turi padėti švietimo bendruomenėms kurti įtraukiojo ugdymo strategijas ir sistemaiškai jas diegti ugdymo procese, teikti metodinę pagalbą PPT / ŠPT ir regioniniams specialiojo ugdymo centrums. Kita vertus, centras išimtiniais atvejais, kai yra sudėtingos situacijos ir reikia labai individualizuotų ar didesnio rato specialistų įtraukiančių sprendimų, konsultuotų mokinius, jų tėvus ir mokytojus.

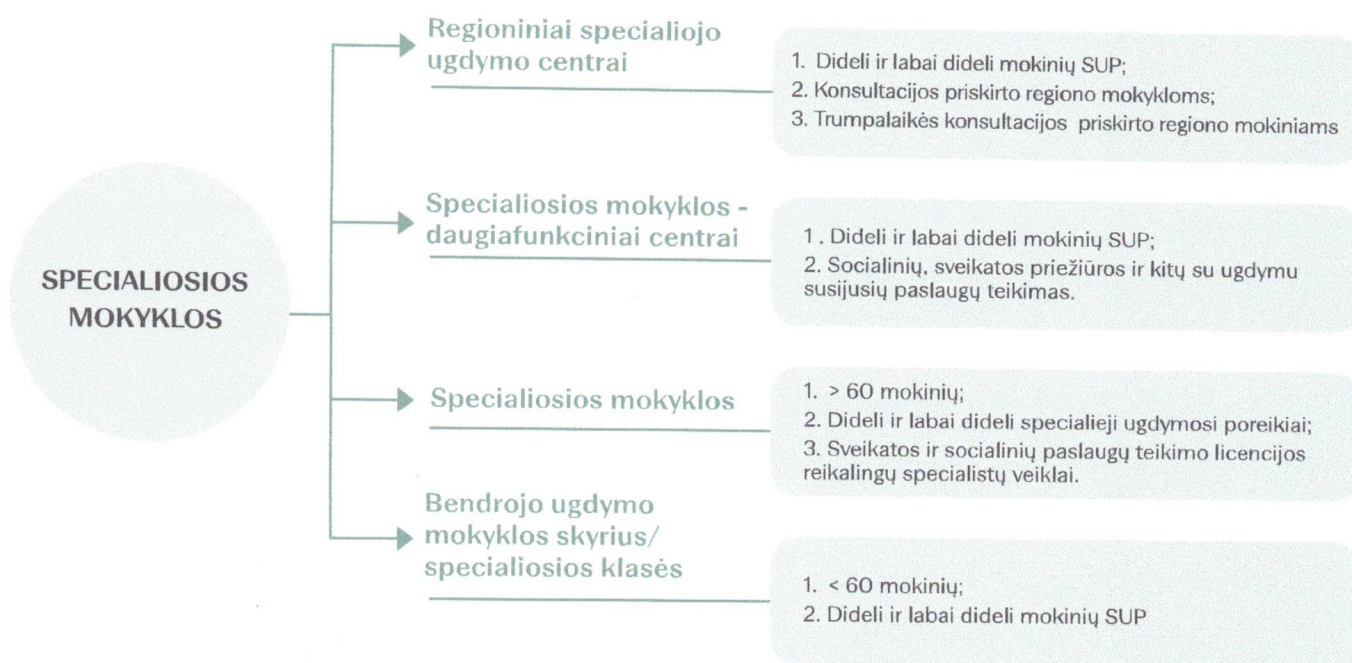
Tėvai dalyvauja teikiant visą pedagoginę psichologinę pagalbą kaip mokyklos komandos dalis. Tėvai yra ypatingai svarbūs dalyviai, kadangi be sistemingo tėvų darbo namų aplinkoje realaus pokyčio tikėtis neįmanoma.

Specialiosios mokyklos ir specialiosios klasės

Specialiosios mokyklos pagal savo veiklos pobūdį turėtų likti svarbi Lietuvos ugdymo sistemos dalis. Iš vienos pusės, jų egzistavimas yra kritikuojamas dėl atskirties kūrimo. Kita vertus, šios mokyklos gali pasiūlyti tokį ugdymą ir pagalbą mokiniui, kokio praktiškai negalės pasiūlyti absoliuti dauguma bendrųjų bendrojo ugdymo mokyklų. Todėl specialiosiose mokyklose ir toliau galės mokytis didelių ir labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių turintys vaikai, jeigu to pageidaus tėvai. Tačiau planuojami specialiųjų mokyklų pokyčiai pagal jų veiklą ir teikiamų paslaugų pobūdį. Galimi scenarijai specialiosioms mokykloms pateikti 2 pav.

SPECIALIŪJŲ MOKYKLŲ KAITA:

2 pav. Alternatyvos specialiųjų mokyklų kaitai.

Specialiosios klasės kaip ir specialiosios mokyklos toliau išlieka viena iš vaikų, turinčių SUP, ugdymo vietų. Tačiau specialiosios klasės neturi būti laikomos įtraukiojo ugdymo įgyvendinimo forma. Nors specialiosios klasės bendrojo ugdymo mokyklose laikytinos geresniu sprendimu mokinių ugdymui nei specialiosios mokyklos, šiose klasėse besimokantys vaikai ne visada turi galimybes ugdyti savo gebėjimus kartu su visais. Todėl specialiųjų klasių formavimas turi būti kraštutinė, o ne standartinė praktika. Jeigu bendrosios paskirties mokykloje formuojamos specialiosios klasės, turi būti užtikrinamos ir bendros ugdomosios veiklos, kuriose kartu dalyvautų specialiųjų ir bendrosios paskirties klasių mokiniai.

Įtraukties švietime plėtros kryptys

I kryptis – Nuostatas keičianti lyderystė

Vis dar išlieka problema tiek mokyklų vadovų, mokytojų, tiek mokyklų bendruomenių nuostatos, kad asmens individualūs poreikiai yra asmens trūkumas. Tačiau esminė nuostata turi būti, kad ugdymo procese mokinys susiduria su įvairiais trukdžiais, barjerais, kuriems šalinti ugdymo įstaiga turi skirti dėmesį. Būtina keisti nuostatas taip, kad mokinių įvairovė būtų laikoma vertybe, skatinanti įtraukiąją lyderystę, kai visos suinteresuotosios šalys yra palaikomos bendradarbiaujant, vertinant įvairovę ir užtikrinant, kad visi besimokantieji, įskaitant labiausiai pažeidžiamus, gautų aukštos kokybės išsilavinimą. Nuostatų keitimas neatsiejamai susijęs su profesiniu tobulėjimu, kompetencijų ugdymu bei nuolatine parama pokyčiams įgyvendinti.

Šios krypties veiklos sutelktos ties dėmesio ir svarbos įtraukiamam ugdymui rodymu ir investavimu į švietimo įstaigų vadovų nuostatų kaitą per kvalifikacijos kėlimą bei gerųjų patirčių sklaidą.

Pagrindinės krypties veiklos:

- Vadovų kompetencijos įtraukiamam ugdymui ir įtraukiajai lyderystei stiprinimas.
- Komunikacijos kampanijos nuostatų kaitai organizavimas.
- Visose švietimo priemonėse, veiklose ir pokyčiuose atsižvelgiama į įtraukties principo įgyvendinimo plėtrą.
- Dalinimasis gerosiomis mokyklų įtraukties švietime praktikomis.
- Mokyklų reitingavimo svarbos mažinimas.

II kryptis – Įtraukiamam ugdymui reikalingų specialistų skaičius ir kompetencija

Įtraukiamam ugdymui įgyvendinti būtini kompetentingi mokytojai, gebantys atpažinti mokinio ugdymosi poreikius, gebantys taikyti įvairius ugdymo metodus, individualizuoti ir diferencijuoti ugdymo turinį, gebantys dirbti komandoje su švietimo pagalbos specialistais. Ypač jaučiama švietimo pagalbos specialistų stoka. Norint pasiekti nustatytus mokinių ir švietimo pagalbos specialistų santykio normatyvus, trūksta apie 1 200 švietimo pagalbos specialistų. Švietimo pagalbos specialistų skaičiaus kitimą žr. 1 lentelėje.

Šioje kryptyje vykdomos veiklos, orientuotos į esamų mokytojų kompetencijos stiprinimą bei švietimo pagalbos specialistų skaičiaus plėtrą. Kvalifikacijos tobulinimas turi būti vykdomas ypač akcentuojant praktines veiklas ir mokymąsi per praktiką (pavyzdžiui, dalyvavimas pamokose, atvejų aptarimas, supervizijos, šešėliavimas, stažuotės).

Pagrindinės krypties veiklos:

- Sudaryti sąlygas pedagogams įgyti papildomą švietimo pagalbos specialisto (specialiojo pedagogo, logopedo, tiflopedagogo, surdopedagogo) specializaciją.
- Skatinti jaunimą rinktis švietimo pagalbos studijų programas.
- Gerinti švietimo pagalbos specialistų darbo sąlygas.
- Užtikrinti galimybes visiems pedagogams tobulinti kompetencijas įtraukties srityje.

III kryptis – Paramos mokyklai priemonės

Didelė dalis mokytojų ir švietimo pagalbos specialistų įgijo išsilavinimą, kuomet įtrauktis švietime nebuvo laikoma prioritetine sritimi. Mokinių poreikių įvairovė yra labai didelė. Tai reiškia, kad yra sudėtinga būti visiškai pasiruošusiems atliepti visus mokinių specialiuosius ugdymosi poreikius. Todėl svarbu ne tik užtikrinti mokyklos specialistų kompetencijų tobulinimą, bet ir sukurti paramos mokyklai priemones (žr. Pedagoginės psichologinės pagalbos teikimas), kurios leistų esant poreikiui pagal konkrečių mokinių ypatumus mokyklai gauti reikalingą konsultacinę pagalbą ir mokymus pedagogams.

Šioje kryptyje vykdomos veiklos nukreiptos į esamų įstaigų stiprinimą atliepiant įtrauktis švietime iššūkius ir naujų Lietuvos įtrauktis švietime centro bei regioninių specialiojo ugdymo centrų kūrimą.

Pagrindinės krypties veiklos:

- Lietuvos įtrauktis švietime centro steigimas ir vystymas.
- Veikiančių specialiųjų mokyklų pagrindu kuriami ir vystomi regioniniai specialiojo ugdymo centrai.
- Atnaujinto ugdymo turinio diegimas kartu ugdant ir specialiųjų ugdymosi poreikių turinčius vaikus ir kitų aktualių rekomendacijų parengimas.
- Pedagoginių psichologinių tarnybų / švietimo pagalbos tarnybų specialistų kompetencijų tobulinimas naudotis turimais vertinimo instrumentais bei rengti mokyklos darbo organizavimui skirtas rekomendacijas.
- Naujų specialiųjų ugdymosi poreikių vertinimo metodikų bei instrumentų parengimas / įsigijimas ir esamų atnaujinimas.

IV kryptis – Ugdymo procesas mokykloje

Realus gebėjimų stiprinimas ir įgūdžių formavimas vyksta ugdomųjų veiklų metu. Vykdamas įtraukiojo ugdymo plėtrą svarbu permodeliuoti ir peržiūrėti nusistovėjusius ugdymo procesus mokykloje. Esamas įprastas ugdymo ir švietimo pagalbos organizavimas negali užtikrinti sėkmingos įtrauktis. Todėl reikia lanksčiau žiūrėti į esamą ugdymo proceso reguliavimą bei ieškoti naujų ir alternatyvių metodų, kurie padėtų sėkmingiau ugdyti įvairių ugdymosi poreikių turinčius vaikus.

Šioje kryptyje vykdomos veiklos yra nukreiptos į šiuo metu įprasto ugdymo proceso kaitą, pasiūlant mokykloms kitokius veikimo būdus.

Pagrindinės krypties veiklos:

- Universalus dizaino gairių švietime parengimas.
- Mokinių įvairovei atvirų klasių / grupių ugdymo organizavimo ir įgyvendinimo modelių parengimas.
- Komandinio mokyklos specialistų darbo stiprinimas.
- Mokytojų ir švietimo pagalbos specialistų bendro darbo klasėse organizavimas.
- Specialiųjų mokymo(si) ir techninės pagalbos priemonių pasiūlos formavimas.

V kryptis – Mokyklos Infrastruktūros pritaikymas įvairiems poreikiams

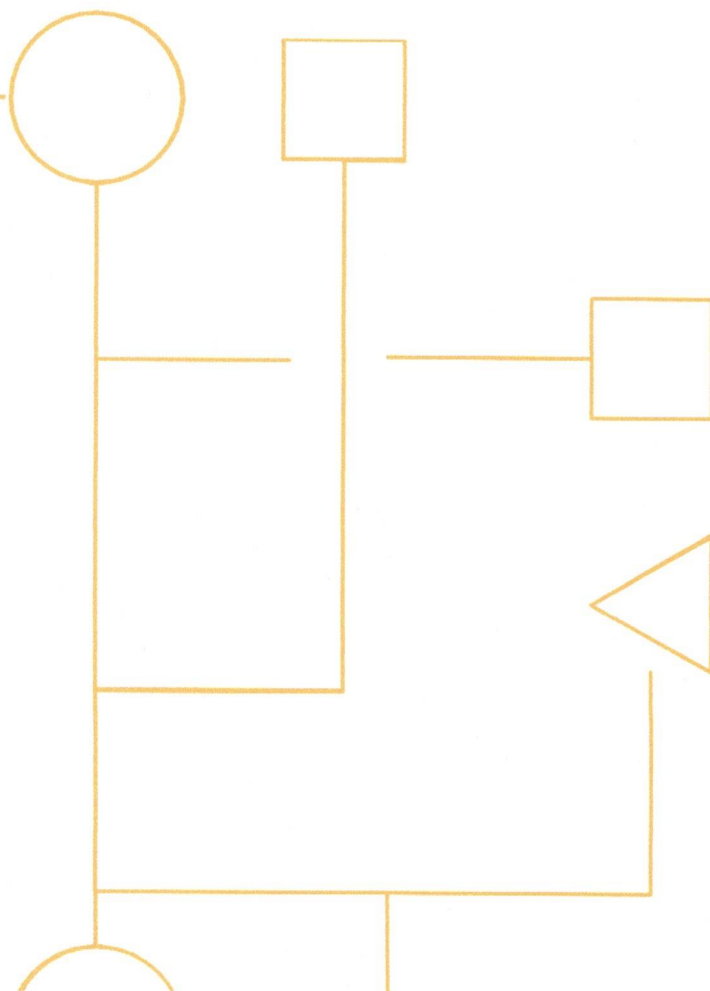
Bebarjerės fizinės ugdymosi aplinkos kūrimas ypač vaikams, turintiems judėjimo negalią, yra svarbus aspektas, lemiantis galimybę ugdytis kartu su savo bendraamžiais ir patirti mokymosi sėkmę. Kiekviena nauja ar atnaujinama ugdymo įstaiga turi atitikti universalaus dizaino principus ir būti pritaikyta įvairių poreikių vaikams. Erdvės turi būti prieinamos kuo platesniam ratui žmonių, tačiau tam tikrais atvejais išliks poreikis naudoti specializuoto dizaino sprendimus, pritaikyti juos individualiems mokinių poreikiams.

Šiuo tikslu 2020 m. sausio 28 d. buvo pasirašytas memorandumas dėl švietimo ir sveikatos priežiūros įstaigų prieinamumo, kuriuo Lietuvos savivaldybės kartu su ŠMSM įsipareigoja kasmet pritaikyti asmenims su negalia po vieną bendrojo ugdymo mokyklą.

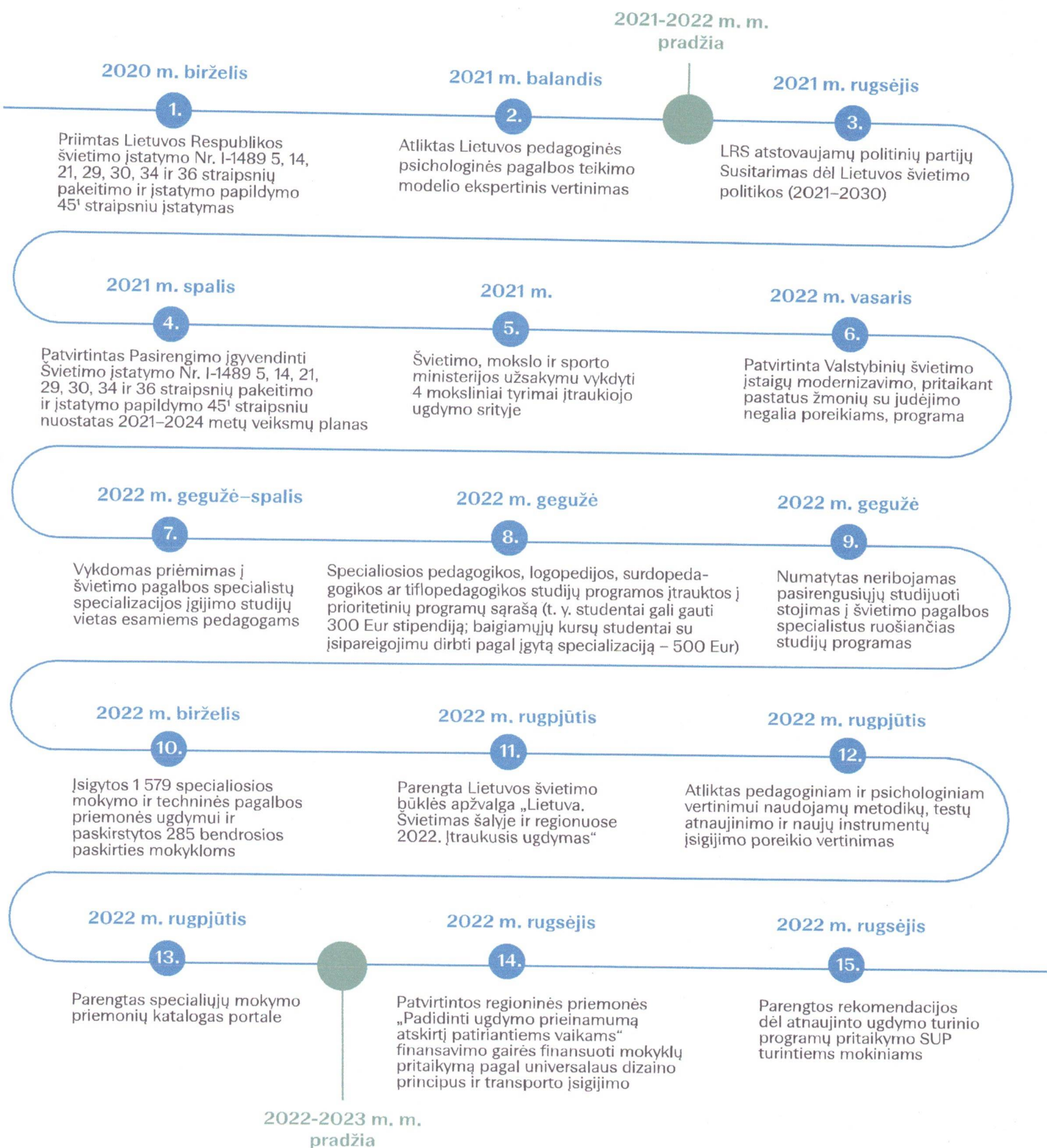
Šioje kryptyje veiklos sutelktos ties universalaus dizaino infrastruktūroje plėtra ir sprendimais mokyklos aplinkoje, kurie atlieptų įvairius ugdymo(si) poreikius.

Pagrindinės krypties veiklos:

- Mokyklų fizinės infrastruktūros pritaikymas.
- Pritaikyto mokyklinio transporto užtikrinimas.
- Ugdymo aplinkas kūrimas taikant universalaus dizaino principus.

SVARBIAUSIŲ DARBŲ IKI 2024 M. LAIKO JUOSTA

2022 m. spalio

16.

Parengtas Regioninių specialiojo ugdymo centrų kūrimo ir jų veiklos aprašas

2022 m. spalio

17.

Parengti savivaldybių konsultantai dėl atnaujinto ugdymo turinio programų pritaikymo SUP turintiems mokiniams.

2022 m. spalio – 2023 m. birželio

18.

Mokymai mokytojų ir švietimo pagalbos specialistų komandoms, kaip bendrojo ugdymo mokyklose įgyvendinti atnaujintas bendrąsias ugdymo programas, įskaitant mokinius, turinčius didelių ir labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių (apmokyti ne mažiau kaip 5 000 mokytojų).

2022 m. gruodis

19.

Sukurti mokinių įvairovei atvirų klasių / grupių ugdymo organizavimo ir įgyvendinimo modeliai

2022 m. gruodis

20.

Atnaujinti specialiosios pedagoginės ir psichologinės pagalbos teikimo tvarkų aprašai

2023 m. gruodis

21.

Įtrauktis patvirtinta kaip nacionalinis pedagogų kvalifikacijos tobulinimo prioritetą 2023–2025 metams

2023 m. sausio

22.

Įsteigtas Lietuvos įtraukties švietime centras

2023 m. sausio

23.

Vystomas Gestotyros centras Vilniaus kolegijoje

2023 m. sausio

24.

Parengtos Universalaus dizaino ugdyme gairės

2023 m. vasaris

25.

Įvykdyta regioninių specialiojo ugdymo centrų atranka

2023 m. balandis

26.

Pakeistas Mokinių, turinčių SUP, grupių nustatymo ir jų SUP skirstymo į lygius tvarkos aprašas

2023 m. balandis

27.

Pradedamos vykdyti nacionalinės kvalifikacijos tobulinimo programos įtraukties tema.

2023 m. gegužė – spalio

28.

Vykdomas priėmimas į švietimo pagalbos specialistų specializacijos įgijimo studijų vietas esantiems pedagogams

2023 m. birželis

29.

Atnaujinti Vaiko gerovės komisijos nuostatai

2023 m. liepa

30.

Pradėta komunikacinė kampanija dėl įtraukties švietime

2023 m. rugpjūtis

31.

Atnaujintas Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo vaikui ir mokiniui tvarkos aprašas

2023 m. rugpjūtis

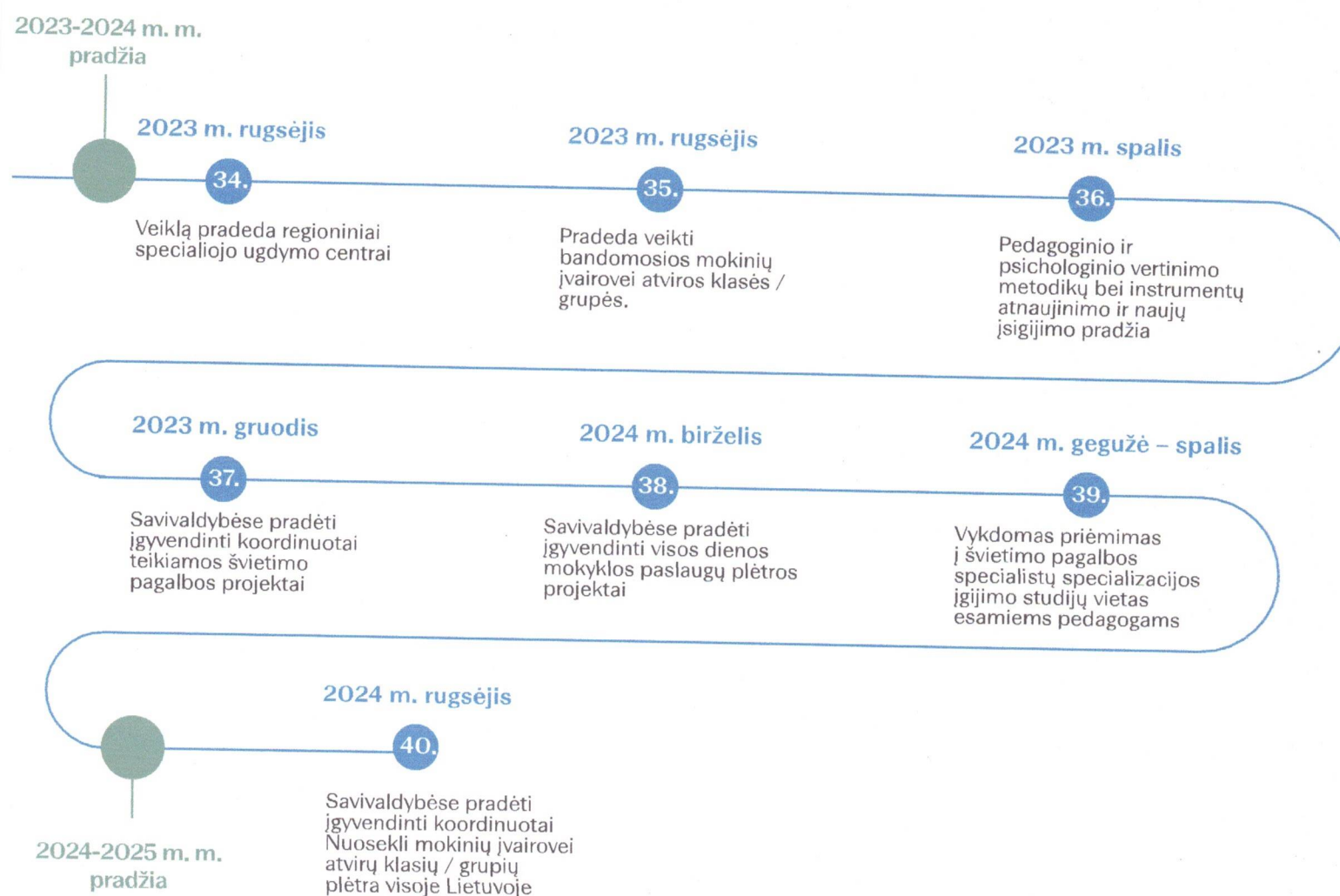
32.

Pasiektas susitarimas dėl švietimo pagalbos finansavimo pasiskirstymo iš valstybės ir savivaldybių biudžeto lėšų (žr. Švietimo pagalbos finansavimas)

2023 m. rugpjūtis

33.

Įsigytos 280 specialiojo ugdymo priemonės ir perduotos mokykloms

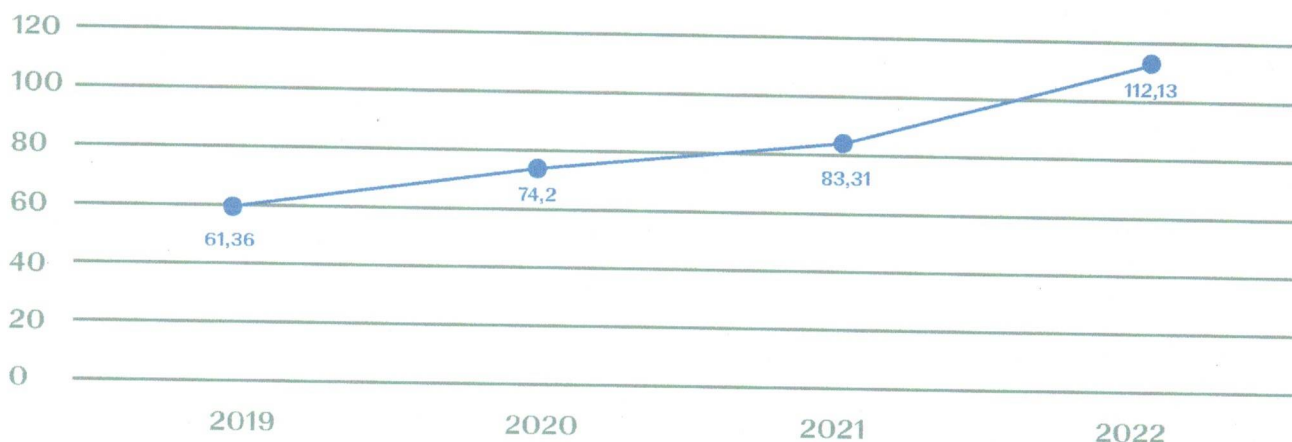
Atskirai darbų laiko ašyje nepateikiamas, tačiau nuolatos pagal poreikį vykdomas pedagogų ir kitų specialistų kvalifikacijos kėlimas.

Laiko juostą papildančios nuorodos:

1. <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/a396c630c07711eaae0db016672cba9c>
2. https://www.nsa.smm.lt/wp-content/uploads/2021/08/PPP_modelio_ekspertinis_vertinimas_2021m..pdf
3. <https://lrv.lt/uploads/main/documents/files/Susitarimas%20dėl%20Lietuvos%20švietimo%20politikos.pdf>
4. <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/94373a542d2511ec99bbc1b08701c7f8?jfwid=159qee7jr1>
5. <https://www.nsa.smm.lt/bendruju-reikalu-departmentas/leidiniai/naujausi/>
<https://portalcris.vdu.lt/server/api/core/bitstreams/c20e4158-9da5-403f-88cf-f70b31b4d246/content>
https://www.fsf.vu.lt/dokumentai/Mokymosi_pasiekimus_salygojantys_gaires_2.pdf
<https://sodas.ugdome.lt/metodiniai-dokumentai/perziura/18600>
6. <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/4f85df208b2f11ec902c973ca77da22a>
11. https://smsm.lrv.lt/uploads/smsm/documents/files/tyrimai_ir_analizes/2022/Svietimas_Lietuvoje_2022.pdf
13. www.e-mokykla.lt
<https://www.emokykla.lt/bendrasis/skaitmenines-mokymo-priemones/priemones?dalykas=%C4%AEtraukusis%20ugdymas>
<https://duomenys.ugdome.lt/?mm/sp/med=141/768>
14. <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/2619eee040b711edbc04912defe897d1>
15. <https://www.emokykla.lt/bendrasis/bendrosios-programos/atnaujintos-bendrosios-programos>
16. <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/Occ9a3a0454311edbc04912defe897d1>

Švietimo pagalbos finansavimas

Atkreiptinas dėmesys ir į tai, kad valstybė kasmet didina švietimo pagalbos finansavimą. Duomenys pateikti 3 pav. Tačiau švietimo pagalbos finansavimas – savarankiška savivaldybių funkcija. Dėl valstybės švietimo pagalbos finansavimo didinamo sudaromas įspūdis, kad savivaldybės gali mažiau prisidėti prie švietimo pagalbos arba dėl valstybės finansavimo didėjimo padengti iki šiol pačių savivaldybių finansuotą švietimo pagalbą.

3 pav. Švietimo pagalbai panaudotos mokymo lėšos skirtos savivaldybėms iš valstybės biudžeto (2022 m. - skirtas finansavimas), mln. EUR

Švietimo pagalbos specialistai	2018–2019	2019–2020	2020–2021	2021–2022	2022–2023
Psichologai	572,63	584,32	631	649,91	672,02
Psichologo asistentai	44,25	43,62	49,67	85,85	86,76
Socialiniai pedagogai	1 032,50	1 030,76	1 063,76	1 085,92	1089,15
Specialieji pedagogai	603,32	613,97	624,38	634,42	681,69
Logopedai	1 263,93	1 269,04	1 305,52	1 337,24	1380,28
Surdopedagogai	35,44	31,26	32,38	31,02	29,77
Tiflopedagogai	15,68	14,12	14,17	11,82	13,32
Mokytojo padėjėjai**	1 783	2 069	2 696	3 415	3 597

1 lentelė. Švietimo pagalbos specialistų pareigybių ir mokytojų padėjėjų skaičiaus kaita.

* preliminarūs duomenys;

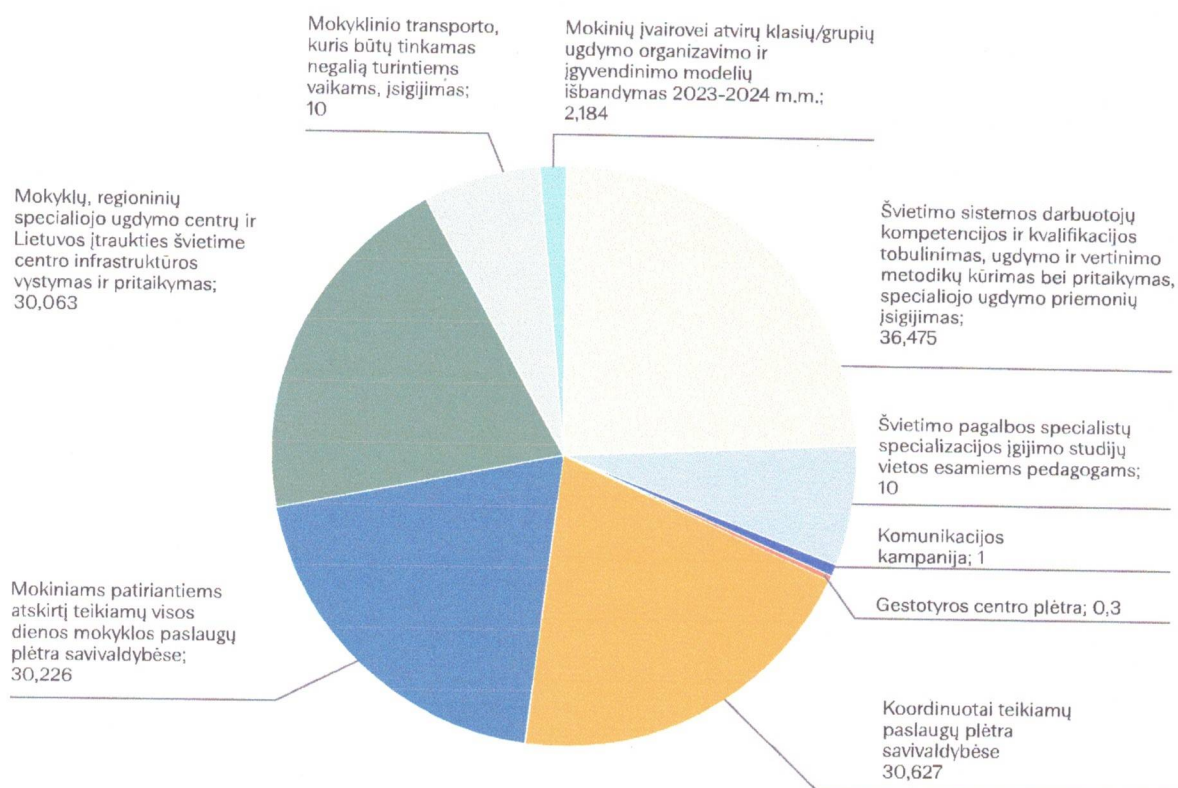
**skaičiuojamas tik asmenų skaičius, pareigybių skaičius bus skaičiuojamas nuo 2023 m.

Siekiant ne radikalių sprendimų, o nuoseklios ir sąmoningai pasirinktos įtraukties švietime, būtina rasti efektyviausia sprendimą dėl švietimo pagalbos finansavimo sistemos. Tariantis su savivaldybėmis ir suinteresuotomis institucijomis bei organizacijomis turės būti priimtas vienas iš kelių galimų sprendimų dėl švietimo pagalbos finansavimo:

1. dabartinis valstybės vykdomas švietimo pagalbos finansavimas visiškai perduodamas savivaldybėms ir toliau švietimo pagalbą finansuoja tik savivaldybės;
2. švietimo pagalbą finansuoja tik valstybė ir iš savivaldybių valstybei yra perduodamas švietimo pagalbai finansuoti reikalingas biudžetas;
3. valstybė per mokymo lėšas finansuoja tik tam tikrą sutartą švietimo pagalbą, likusią švietimo pagalbą finansuoja savivaldybės.

Valstybės investicijos pasiruošti įgyvendinti įtraukujį ugdymą

Siekiant įgyvendinti Švietimo įstatymo nuostatą, kad nuo 2024 m. bendrojo ugdymo mokyklos būtų pasirengusios priimti specialiųjų ugdymosi poreikių vaikus, jei jų tėvai išreikš tokį pageidavimą, 2023–2029 m. laikotarpiu suplanuotos 150,875 mln. Eur investicijos, skirtos stiprinti mokyklas įtraukiojo ugdymo srityje.

4 pav. Suplanuotos investicijos įtraukiojo švietimo plėtrai 2023–2029 m., mln. EUR

Lėšos numatomos stiprinti pedagogų bei švietimo pagalbos specialistų kompetencijas ir koordinuotai teikiamas paslaugas, pritraukti daugiau reikalingų specialistų, atnaujinti pedagoginio psichologinio vertinimo instrumentus, plėsti įtraukiamam ugdymui reikalingas visos dienos mokyklos paslaugas, mokymo priemonėms įsigyti.

17,6 mln. Eur iš minėtų daugiau kaip 150 mln. Eur investicijų teks mokyklų aplinkoms pritaikyti neįgalųjų poreikiams pagal universalų dizainą, 10 mln. Eur – specialiam mokykliniam transportui, kuris būtų tinkamas negalią turintiems vaikams. Konkretų šių lėšų panaudojimą planuoja regionų plėtros tarybos.

2,184 mln. Eur numatyta 2023–2024 m. m. išbandyti mokinių įvairovei atvirų klasių / grupių ugdymo organizavimo ir įgyvendinimo modelius bent 5 savivaldybėse. Įvykdžius modelių išbandymą, numatoma nuosekli atnaujintų modelių plėtra ir papildomas finansavimas visose Lietuvos mokyklose.

Atsižvelgiant į valstybės finansines galimybes ir įtraukties švietimo vystymo rezultatus šios investicijos kiekvienais metais gali būti didesnės, nei numatyta šiuo metu. Taip pat nuosekliai bus didinamas švietimo pagalbos specialistų ir mokytojų darbo užmokestis, kad būtų pasiektas ir išlaikytas 130 proc. vidutinio šalies darbo užmokesčio rodiklis. Valstybės investicijas taip pat turi papildyti ir savivaldybių investicijos, ypatingai infrastruktūros srityje.

ŠVIETIMO,
MOKSLO IR SPORTO
MINISTERIJA

ĮTRAUKTIES
ŠVIETIME
PLĖTROS
GAIRĖS

2022

